

Til kommuner/villreinnemnder i kartleggingsområdene

Trondheim, 09.05.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/4503

Saksbehandler:
Kari Bjørneraas

Pålegg om å teste hjortevilt for skrantesjuka

Miljødirektoratet pålegger jegere i nasjonale kartleggingsområder å teste felte hjortevilt for skrantesjuka. Miljødirektoratet ber kommune/villreinnemnd om å sende vedtaket til valdansvarlig representant sammen med fellingstillatelsen for å gjøre pålegget kjent. Valdansvarlig representant må videreformidle vedtaket til de som jakter.

Bakgrunn

Det er et stort behov for ytterligere kartlegging for å kunne si noe om utbredelsen av skrantesjuka i Norge. Skrantesjuka er en prionsykdom som er dødelig for hjortedyr. Sykdommen ble første gang påvist i Norge i mars 2016 på ei villreinsimle i Nordfjella villreinområde. Under jakta 2016 ble skrantesjuka påvist på ytterligere to villrein i dette området. Skrantesjuka er også påvist på to elger i Selbu kommune. Utenfor disse områdene er sykdommen foreløpig ikke funnet.

Den sikreste metoden for å teste et dyr for skrantesjuka, er å analysere en prøve fra hjernen. Dette krever tilgang til døde dyr og relativt ferske prøver. Hjorteviltbestandene i Norge reguleres i hovedsak igjennom jakt, og årlig felles rundt 100 000 elg, hjort, villrein og rådyr. Tilgangen til døde hjortevilt, og muligheten til å ta ut hjerneprøver, er derfor størst i forbindelse med jakt.

Hjemmelsgrunnlag

Viltforvaltningen har mulighet til å pålegge jegere å samle inn og registrere prøver i forbindelse med jakt. Dette er hjemlet i forskrift 08. januar 2016 nr. 12 om forvaltning av hjortevilt § 32 tredje ledd.

Muligheten til å pålegge innsamling og rapportering etter forskrift om forvaltning av hjortevilt § 32 er sjeldent benyttet. Dette på grunn av godt samarbeid med jegerstanden i forbindelse med rapportering/innlevering fra jakt. I den særskilte sykdomssituasjonen vi er i anser vi at kartlegging av skrantesjuka i Norge er så viktig at Miljødirektoratet velger å benytte muligheten til å pålegge jegere å teste felte hjortevilt for skrantesjuka.

Nasjonalt kartleggingsprogram 2017

Mattilsynet og Miljødirektoratet har et nasjonalt kartleggingsprogram for skrantesjuka. I kartleggingsprogrammet inngår fallvilt av alle hjorteviltartene, hjortevilt felt under jakt, samt tamrein og oppdrettshjort.

Kommuner og villreinområder som deltar i kartlegging jakta 2017

Av ressursmessige hensyn er kartlegging av skrantesjuka i forbindelse med hjorteviltjakta 2017 begrenset til kommuner og villreinområder rundt de to stedene hvor skrantesjuka er påvist per dags dato, her betegnet som Nordfjellaregionen og Selburegionen.

Nordfjellaregionen består av kommunene Lærdal, Årdal, Aurland, Ulvik, Eidfjord, Hol, Ål, Gol, Hemsedal, Vestre Slidre, Vang, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Nes og Nore og Uvdal. Her inngår også villreinområdene Nordfjella, Lærdal/Årdal, samt hele Hardangervidda villreinområde og Vest-Jotunheimen villreinområde.

Selburegionen består av kommunene Selbu, Tydal, Malvik, Stjørdal, Meråker, Klæbu, Trondheim, Melhus, Midtre Gauldal, Holtålen og Røros, samt hele Forollhogna villreinområde.

Arter og alderskategorier som skal testes

I de kommunene som er nevnt over skal elg, hjort og rådyr testes for skrantesjuka. I de villreinområdene som er nevnt over skal villrein testes for skrantesjuka.

Det er kun felte hjortevilt som er eldre enn 1 år som skal testes. Dette gjelder for alle fire artene. Unntaket er Nordfjella villreinområde hvor også kalver skal testes.

Ansvar til kommune/villreinnemnd, valdansvarlig representant og jeger

Det er jeger som selv må sørge for at hjortevilt felt under jakt blir testet for skrantesjuka. Det er viktig at kommune/villreinnemnd, valdansvarlig representant og jaktledere formidler dette til aktuelle jegere. Kommune/villreinnemnd bør derfor sende dette brevet sammen med fellingstillatelsen til valdansvarlig representant.

I de fleste områder skal jeger selv ta ut en hjerneprøve fra felte dyr og sende til Veterinærinstituttet for analyse. Jeger vil få prøvetakingsutstyr og ferdigfrankert konvolutt til å returnere prøve i. Utdeling av utstyr vil skje noe ulikt i ulike områder, ta kontakt med lokal forvaltning for informasjon. Du finner kontaktpersoner på www.nina.no/cwd.

Mattilsynet vil holde kurs i prøvetaking etter avtale med lokal forvaltning. Det ligger også videoer på internett som vil være tilstrekkelig opplæring for mange: [lenke til demonstrasjonsvideo - slik tar du ut en hjerneprøve](#).

I enkelte områder og perioder skal jeger levere hodet fra felte hjortevilt på angitt oppsamlingssted i stedet for å ta ut hjerneprøve selv. Se oversikt over hvilke områder og perioder dette gjelder på www.nina.no/cwd.

Registrering av prøve og tilbakemelding til jeger

Det er svært viktig at jeger merker alle prøver med utdelte merkelapper for å sikre sporing av dyr som tester positivt for skrantesjuka. Jeger må alltid registrere felte dyr på Sett og skutt, www.settogskutt.no. Når dyret er registrert på Sett og skutt, vil svaret på skrantesjuka prøven automatisk kobles til dyret, og blir tilgjengelig for jeger i Hjorteviltregisteret, se www.hjorteviltregisteret.no/helse. Utilstrekkelig eller feil merking kan føre til at prøveresultat ikke kan spores til riktig jeger.

Beskrivelse av merking av prøver og registrering på settogskutt.no: se [presentasjon](#) som ligger på www.miljodirektoratet.no/cwd.

Kontaktpersoner

Tilrettelegging av kartleggingen skjer i regi av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i samarbeid med Veterinærinstituttet, lokal viltforvaltning, Mattilsynet lokalt og andre relevante aktører. Har du spørsmål vil du finne relevante kontaktpersoner på www.nina.no/cwd.

Vedtak

Miljødirektoratet pålegger jegere som feller hjortevilt i Nordfjellaregionen og Selburegionen å teste felte hjortevilt for skrantesjuka. Dette gjelder de områdene, artene og alderskategoriene som er beskrevet i dette brevet. Alle jegere må registrere felte dyr og skrantesjuka prøven på www.settogskutt.no. Ytterligere detaljer om innsamlingen finnes på www.nina.no/cwd.

Dette pålegget er hjemlet i forskrift 8. januar 2016 om forvaltning av hjortevilt § 32 tredje ledd.

Miljødirektoratet ber kommune/villreinnemnd om å sende vedtaket til valdansvarlig representant sammen med fellingstillatelsen for å gjøre pålegget kjent. Videre ber vi valdansvarlig representant sørge for at vedtaket viderefremidles til de som jakter.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Viktige lenker

www.nina.no/cwd - her finner du oppdatert informasjon om hva som skal samles inn i hvilke områder.

www.miljodirektoratet.no/cwd - her finner du løpende informasjon om hva som skjer i forbindelse med skrantesjuka, samt svar på spørsmål relatert til skrantesjuka og jakt.

www.mattilsynet.no/cwd - her finner du informasjon om smittehåndtering og mattrygghet.

<http://www.vetinst.no/> - her finner du informasjon om sykdommen.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Erik Lund
seksjonsleder

Kari Bjørneraas
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	Drammen
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	Leikanger
Fylkeskommuner			
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	Bergen
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer
Fylkesmannen i Vest og AustAgder			
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag / Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag			
Hardangervidda villreinutval	Postboks 4710 Sluppen	7468	Trondheim
Nordfjella villreinutval			
Lærdal Årdal villreinutval			
Vest-Jotunheimen villreinutval			
Forollhongna villreinutvalg			
Norsk institutt for naturforskning	Postboks 5685 Sluppen	7485	Trondheim
Mattilsynet			
Veterinærinstituttet			